

Liivi kubernereri herra poolt finnitatud 7. märtsil
1908. a. № 2078 all.

Kärta ostuühisuse
„Lootus“
põhjus kiri

Saaremaal, Liivi kubermangus.

Registreeritud
13.2.19.

Kuresaare3.

Trükitud T. Liiv'i trükitojas, Kohtu uul. 8.
1908.

Siirrettiin kirjastojaan ja kirjallisuuttaan

1908. 12. 15.

kirjasto

"kirjasto"

kirjasto

kirjasto

1908. 12. 15.

Kirjandusmuseumi

Antikvariaatit

1968: 4463

Ühifuse eesmärk, õigused ja kohused.

§ 1.

Õstuiühisus „Lootus“, Kärla kihelkonnas, Saaremaal Viivi kübermangus, asutatakse selle otstarbega, et oma liikmetele võimalikult odava hinnaga, ehk jälle parajate turuhindadega kõiksugusi tarbe- ja kodu- ses majapidamises pruugitavaid asju kätte muretseda ja oma liikmetele võimalust anda ühifuse tegemise läbi saadud kasust hoiusummasid koguda.

Täheendus. Ühiful on õigus sellekohase luba ja makswal olevate määruste põhjal mitmejugu- seid asutusi kätima panna, et liikmete elujärge kas waraliselt ehk kõlbliiselt parandada ja tõsta.

§ 2.

Esimeses paragrahwis äratähendatud eesmärgi kättesaamiseks on ühiful õigus:

- a) ladusid ja töökohasid igapäewase elutarwiste ja tarbeasjade walmistamiseks, alalhoidmiseks ja müümiseks asutada ehk üürida;
- b) lepingut teha teiste isikutega ja asutustega ühifuse tegemises tarwisminewates rahalistes asjades ja neid kohustada ühifusele mitmejugu- seid tarbeasju ja elutarwidusi muretsema;
- d) enesele üleüldiste seaduste põhjal liikumata warandust omandada, mis ühifusele oma eesmärgi kättesaamiseks tarwis on;
- e) muid ühiist eesmärgile wiitawaid ettewõtteid sellekohasel lubal korda saata.

§ 3.

Kaup ja muid tarbeasju müüakse ühijuse liikmetele jula raha eest ehk wõlgu; wõla tingimised määratakse pääkoosoleku poolt ära.

Täheendus. Selles § nimetatud kaupasid müüakse ka wõõrastele isikutele, kuid ainult jula raha eest; müügi tingimised määratakse pääkoosoleku poolt ära.

§ 4.

Ühijus, tema asutused, kontorid ja agendid on kohustatud gildi-, kauplemise õiguse-, tolli-, margi-, ja muid üleüldiseid ja kohaseid maksusid maksma ja ühijuse ettevõtete kohta antud koikide praegu maks wate ja edespidi selle asja kohta antawate riigi seadluste ja määruste alla heitma.

§ 5.

Ühijusel on oma pitser pealkirjaga.

Ühijuse warandus.

§ 6.

Ühijuse warandus on: 1) asjaajamise kapital ja 2) tagawara kapital.

§ 7.

Asjaajamise kapital kogutakse:

- a) liikmete ühijusesse sisseastumise maksudest (§ 13);
- b) ühijuse liikmete osamakjudest (§ 13); — ja
- d) laenudest, mida ühijuse walitsus pääkoosoleku äramääramise järele teeb.

Täheendus. Üleüldine laenude summa ei tohi mitte sisseastumise maksude ja osamakjude kapitali summast suurem olla.

§ 8.

Usjaajamise kapital tarvitatakse ühijuse kaubanduslike tegemise ja jooksvate arvete maksmise pääle ära.

§ 9.

Tagawara kapital lojutakse:

- a) igaaastastest ühijuse tegemise läbi saadud puhtast kasust ära määratavatest summadest (§ 55);
- b) ühijuse põhjuskirjade ja liikmete arweraamatute müümisest saadud summadest (§ 15);
- d) murd-kopikatest, mis kasu jagamise juures wäljaandmata jääwad (IV tähendus § 55 juurde);
- e) tagawara kapitali protsentiidest (§ 11), — ja
- g) muudest juhtumatest jissetulekuteist.

§ 10.

Tagawara kapital tarwitatakse ainult kahjude katmiseks, mida ühijus omas tegemises ette äranagemata juhtumiste pärast kandma peab.

§ 11.

Tagawara kapital wahetatakse pääkoosoleku määrust mööda kas riigi-, ehk riigivalitsuse poolt finnitatud wäärtipaberiteks ümber ja hoitakse riigi pangas, selle kontorites ja jaoakondades ehk, sellekohase lubaga, rentides alal. Tagawara kapitali võib ühijuse liikmete pääkoosoleku otsuse järele üksnes selleks äramääratud otstarbeks tarwitada (§ 10).

Ühijuse kokkusead, tema liikmete õigused ja kohused.

§ 12.

Ühijuse liikmeteks wõetakse mõlemast sugust isikuid wastu, kes soowi awaldawad, ühijuse põhjuskirja alla ennast heita.

Tä h e n d u s 1. Ühijuse liikmete arw on määramata.

Tä h e n d u s 2. Ühijuse liikmeteks ei wõeta wastu:

- a) õpeasutuste kaswandikkusi;
- b) tegewas teenistuses olevad alamwaelisi ja
- d) isikuid, kelle õigused kohtu otsuse järele kitsendatud on.

§ 13.

Sga ühijuse liikmeks astuja isik maksab:

- a) sisseastumise maksu üks (1) rubla ja
- b) osamaksu wiie (5) rubla suuruses.

Tä h e n d u s. Osamaksu wõib forraga ehk pääkoosoleku poolt ära määratud tähtaegadel osakaupa ära maksta.

§ 14

Osamaksude arwu, mis ühel liikmel olla wõib, määrab pääkoosolek ära.

§ 15.

Sgale ühijuse liikmele antakse ühijusesse astumise korral walitjuse poolt pääkoosolekul äramääratud hinna eest üks põhjuskiri ja üks arweraamat, millesse liikme sissemaksetud summad, tarwitatud kauba wäärtus, osamaksude pääle langewad kasuosal (diwidend) ja tarwitatud kauba ostukasu (prämie), niisama ka temale ühijuse kassast wäljamaksetud summad üles tähendatakse.

Tä h e n d u s. Sga liikme aastase kauba tarwitamise üle peetakse ühijuse ajutuses iseäraline arwe.

§ 16.

Sgal liikmel on ühijuse pääkoosolekutel üks hää, jelle pääle waatamata, kui palju temal osamaksusid on; oma hääle õiguft teisele edasi anda ei wõi tema mitte.

Tähendus 1. Alaealistel ühijuse liikmetel ei ole pääkoosolekul hääleõigust ja ei või neid mitte ühijuse walitsuse liikmeteks walida.

Tähendus 2. Liikmed, kelle kasudesse ühijuse tegewusesse käiwad küsimused (kauba muretsemise, ruumide üürimise ja mitmesuguste kaubalepingute üle) puutuwad, ei wõta mitte jelle otsustamisest osa.

§ 17.

Liikmed wõiwad osamaksusid walitsuse teades kas ühijuse liikmetele ehk ka wõerastele isikutele, kellel liikmeks saamiseks talistust ei ole, edasi anda; niisugusel korral on wõõras isik kohustatud sisseastumise maksu maksma.

Tähendus. Sisseastumise maksu ei anta liikmetele ei wabatahtlikult lahkumise, ega ka ühijusest wäljaheitmise korral tagasi.

§ 18.

Rahjusaamise korral wastutab igaüks ühijuse liige ainult ühijuse kassas olewa osamaksu kapitaliga ja ei ole liikmel pääle jelle mingit muud isiklikku wastutamist, ega wõi tema käest ühijusesse puutuwates asjades muud lisamaksu nõuda.

§ 19.

Liiget, kes oma maksusid (§§ 3 ja 13) ühijuse kassasse korralikult ei taju, võib pääkoosolek walitsuse ettepanekul ühijuse liikmest wälja heita.

§ 20.

Pääle korratuma maksu maksmise võib liikme ühijusest wälja heitmiseks põhjust anda kangekaelne põhjuskirja wastu tõrkumine ja ühijuse kasudele meelega kahjutegemine.

§ 21.

Ühijusest väljajetmine sünnib $\frac{2}{3}$ pääkoosolekul olevate liikmete hääle võtuse järele; pääkoosolek on kohustatud väljajaidetava liikme wabandawaid teletusi enne võtuse tegemist läbi kuulama, kui väljajaidetaw ise seda soovib.

§ 22.

Kõikidele liikmetele, kas väljajaidetutele ehk wabatahtliselt lahkunutele, niisama ka mitme osamaksu omanikkudele maksab ühijuse valitus nende poolt sellekohase eelteate saamise järele osamaksud ühes kasuosaladega (diwidend) ja võtustajudega (prämie), niisamuti ka poolitud osamaksud, pääle möödaläinud äriaasta aruande pääkoosoleku poolt kiinnitamist, tagasi, kui enne seda kõik arwed ühijusega õiendatud ja ühijuse juhtunud kahjud lahkujate ja väljavõtjate liikmete ülemääraliste osamaksudest maha arwatud on. Tagasimaksu tähtaja määrab pääkoosolek ära, mitte aga hiljemaks, kui kolm kuud aruande kiinnitamise päewast arwates.

§ 23.

Wabatahtliselt lahkunud ja korratuma maksude tasumise pärast väljajaidetud liikmed võivad uuesti ühijuse liikmeteks heita, kui nad § 13 järele määratud kohuslike osamaksu ja sisseastumise maksu ära maksawad; muudel põhjustel välja heidetud liikmeid ei võeta kunagi enam vastu.

T ä h e n d u s. Korratuma maksude tasumise pärast väljajaidetud liikmed on kohustatud enne seda omad ühijusele wõlgnewad summad ära tasuma.

§ 24.

Liikme jurma korral maksetakse tema osamaksud ühes kasuosaladega ja võtustajudega tema pärijate kätte neil samadel tingimistel, mis wabatahtliselt väljajastujate kohta määratud on (§ 22).

Ühijuse tegewuse juhatamine.

§ 25.

Ühijuse tegewust korraldab ja juhib:

- a) Liikmete pääkoosolekud, — ja
- b) Cestseisus.

Pääkoosolek.

§ 26.

Pääkoosolekul on õigus, kui ta seda tarwilikuks arwab, ühijuse Cestseisuse kõrwale ka Nõukogu walida selle tegewus pääkoosoleku poolt kiinitatawa juhatusesirjaga ära määratakse.

§ 27.

Pääkoosolekud on tawalised ja era korralised. Tawalised pääkoosolekud kutsutakse ühijuse walitsuse poolt üks kord aastas, mitte hiljem kui aprilli kuus, kofku, möödaläinud aasta aruande ja tulude ning kulude tasakaalu läbiwaatamiseks ja kiinitamiseks ja tulewa aasta kulude eelarwe tegewuse korra ära määramiseks, ühtlasi ka walitsuse (§ 46) ja rewisjoni komisjoni liikmete (§ 53) walimiseks. Neil koosolekutel arutatakse ja otjustatakse ka muud asju, mis ühijuse walitsuse wõimupiirist üle läiwad, ehk mis ühijuse walitsuse poolt pääkoosolekule ette pannaakse.

Tä h e n d u s. Ühelgi ühijuse liikmel ei ole õigust iseäraliste tähtsate põhjusteta pääkoosoleku poolt tema pääle pandawate kohuste täitmise wastu tõrkuda.

§ 28.

Era korralised pääkoosolekud kutsutakse kas ühijuse Cestseisuse enese äranägemise, rewisjoni komisjoni, ehk ka $\frac{1}{5}$ osa ühijuse liikmete nõudmise pääle

kokku. Riisugune rewisjoni komisjoni ehk ühikuse liikmete nõudmise, eraforralise pääkoosoleku kokku kutsumise üle, peab ühikuse eestseisuse poolt kahe nädala jooksul täidetama.

§ 29.

Pääkoosolek otsustab kõik selles põhjuskirjas tähendatud ühikusesse puutuvad küsimused, kuid tema otsusele otsustamise alla käivad ühikuse kaubatoogude ja äri-suuruse äramääramine, liikumata waranduste omandamine, uendesamade müümine, wäljaüürimine ja pandiks panemine, niisama ka ühikuse ettevõtte laiendamine. Pääkoosoleku asi on abinõusid leida, kuidagi wiisi kulusid, mis ettevõtte laiendamise ja liikumata waranduse omandamise läbi tõusnud, ära jaab tasuda. Pääkoosoleku otsustada on üleüldise weel kõik asjad, mis ühikuse walitsuse, rewisjoni komisjoni, üksikute liikmete, kuberneride ehk sihemiste asjade ministriumide poolt ette pannakse.

§ 30.

Pääkoosoleku koha, aja ja arutusele tulewad asjad annab ühikuse walitsus liikmetele aegsasti teada; sellesama üle teadustab ta ka kohalise politsei ülemale ja paneb kuulutused koosoleku üle ühikuse ruumides wälja.

Tä h e n d u s. Pääkoosolekul tulewad ainult need küsimused ja asjad otsustamisele, mis koosoleku kutsejedelite pääl seisawad ja ühikuse põhjuskirjas määratud otsusele tööpüüri puutuvad ning mille üle ka kohalise politsei ülemale teadustatud on.

§ 31.

Pääkoosolek loetakse maksuaks, kui temast mitte wähem kui $\frac{1}{5}$ kõigist ühikuse piirkonnas elawatest liikmetest osa wõtawad; aga liikmete ühikusest wälja-

heitmise, ühijuse ettevõtte laiendamise, asjaajamise kapitali suurendamise ehk vähendamise, põhjuskirja muutmise ehk täiendamise, ja ühijuse tegemise lõpetamise küsimuse arutamise korral peab $\frac{2}{3}$ üleüldisest liikmete arvust koos olema. Pääkoosolekutel otsustatakse küsimusi olevate liikmete häälteenamusega, väljaarvatud selle § ülemal nimetatud küsimused, mille otsustamiseks $\frac{2}{3}$ koosolevate liikmete häälteenamus tingimata tarvilik on. Häälte tasakaalu korral lihtsa häälteenamusega otsustavate küsimuste juures võetakse see arvamine vastu, mille poole eesistuja hoiab.

Täheendus 1. Koit valimised (§ 36 ja 53), niisama ka liikme väljajäetmine (§ 21) toimetatakse finniise balloterimise läbi; koitides teistes juhtumistes määravad pääkoosolekud hääleandmise viisi ära.

Täheendus 2. Kui pääkoosolek selle § tingimisi tähele pannes otsuseks on teinud põhjuskirja muuta ehk täiendada, siis pannakse see otsus määratud korras ühijuse walitsuse poolt riigi walitsusele ette, põhjuseid ja arvamisi ära seletades, mis niisugust muutmist ehk täiendamist tarvilikuks teevad.

§ 32.

Kui määratud koosolekule mitte seadusliku arvu liikmeid kokku ei tule, siis kutsutakse järgmine koosolek, mitte varem kui ühe nädala pärast uuesti kokku, ja loetakse koosolek otsuse võimuliseks, selle päale vaatamata, kui palju liikmeid kokku on tulnud; selle üle peab ühijuse walitsus kokkukutsumise sedelites teadustama. Niisugusel koosolekul võib ainult neid asju otsustada, mis eelminewas § iseäranis tähendatud, $\frac{2}{3}$ koosolevate liikmete häälte enamusega, aga teised lihtsa häälte enamusega. Pääkoosoleku poolt vastu võetud otsused on maksivad koosolevate kui ka puuduvate liikmete kohta.

§ 33.

Pääkoosolekul tulevad ainult ühijuse walitjuse läbi ettepanemad asjad arutusele, jellepärast peab iga liige oma soovivi kirjalikult ühijuse walitjusele kõige vähem 14 päewa enne koosolekut sisse andma. Kui ettepanek ühijuse liikmete poolt on tehtud siis on ühijuse walitus kohustatud seda oma arvamise juurdeliselamisega järgmisele pääkoosolekule ettepanema.

§ 34.

Pääkoosolek walib iga kord ühijuse liikmete keskest koosoleku juhataja ja protokolli kirjutaja. Enne koosoleku juhataja walimist juhatab koosolekut ühijuse walitjuse esimees.

§ 35.

Pääkoosolekute otsused pannakse protokollis, mis koosoleku lõpul kuuldamalt ette loetakse ja koosoleku juhataja, protokolli kirjutaja, kõigi walitjuse liikmete ja kõige vähemalt kolme koosolekute lihtliikmete poolt alla kirjutatakse.

Ühijuse eestseisus, tema õigused ja kohused.

§ 36.

Ühijuse otsekohene asjaajamine on ühijuse eestseisuse käes, kes Kärla kihelkonnas, Saaremaal, Liivi kubermangus asub. Eestseisuses on mitte vähem kui viis liiget, keda ühijuse pääkoosolek ühijuse pärisliikmete hulgast kolme aasta pääle ametisse walib.

Täheendus 1. Eestseisuse liikmeteks võib valida isikuid, kellel ühijuses kõigewähemalt üks terve osamaks on.

Täheendus 2. Ühijuse eestseisuse liikmete arv määratakse pääkoosoleku poolt ühijuse kaubanduslike tegemise suuruse järele, mille juures iga ijaaralise tegemiseharu juhatawuse jaoks ijaaraline eestseisuse liige walitud võib saada.

Täheendus 3. Liikmed, kes ühijusele kaupa müüwad ehk ühijusega ühesuguseid ärisid peawad, niisama ka ühijuse poobides müüateks on, ei wõi eestseisuse liikmeteks walitud saada.

§ 37.

Eestseisuse liikmete kaase ärawõetu, haiguse, surma ja enne ametiaja lõppu wäljaastumise tõrjadel walitakse pääkoosoleku poolt nendele neiljamadel põhjustel ja jelsamal arwul asemikud, kessel eestseisuse liikmete ametis olles kõik nende ametite kohused, õigused ja eesõigused on.

§ 38.

Igal aastal astub eestseisuse liikmetest ja niisama ka nende asemikkudest üks aasta pärast nende walmist pääkoosoleku poolt määratud arv, esimesi liisu, pärast jeda aga ametiaja kestmise järele wälja, kuna lahkuwate asemele uued eestseisuse liikmed ja nende asemikud walitakse.

Täheendus. Lahkunud eestseisuse liikmed ja nende asemikud võib nende nõuusolemisel uuesti walida.

§ 39.

Eestseisuse liikme ametisse astunud asemik jääb eestseisuse liikmeks lahkunud eestseisuse liikme ametiaja lõpuni, aga ka mitte kauemaks, kui asemiku enese ametiaja lõpuni.

§ 40.

Pärast aasta pääkoosolekut waliwad eestseisuse liikmed iga aasta eneste keskelt esimehe, tema asemiku, kassahoidja ja kirjatoimetaja.

Tähenäus. Kassahoidja ja kirjatoimetaja ameti kohuseid võib ka üks isik täita.

§ 41.

Ühijuse tegewuse juhutamise eest võivad eestseisuse liikmed kas kindla palga ehk pääkoosoleku poolt ühijuse puhtast kasust määratud protsendilise tasu saada.

§ 42.

Ühijuse eestseisus korraldab kõiki ühijusesse puutuvaid äri- ja raha-asju. Tema kohusteks on:

- a) summade vastuvõtmine, väljaandmine, raha kui ka väärtpaberite hoidmine pääkoosoleku poolt määratud korra järele;
- b) raamatupidamise sisseseadmine ja arwepidamine, niijama ka § 51—53 põhjal aasta aruande, tulude ja kulude tasakaalu (balangs), eelarwe ja tegewuse kawa koostamine;
- d) ühijusele tarwis minewate isikute teenistusesse võtmine, nende ameti ja palga määramine niijama ka nende lahthilastmine;
- e) tarbeasjade ja igapäewaste elutarwituste ostmine, müümine ja alalhoidmine ning nende hääduze järelwalwamine;
- g) walmistawate kaupade töu ja nende omandamise wiisi ära määramine (sula raha ehk wõlg);
- h) ühijuse ettevõtete korraldamine ja nende üle walitsemine;
- i) abinõude leidmine tarbeasjade ja igapäewase elu tarwituste hääduze tõstmiseks ja nende hindade alandamiseks;
- k) ühijuse tegewuse tarwilikkude ladude, korterite ja muude ruumide üürimine;
- l) ühijuse waranduste õnnetuste vastu kinnistamine;

- m) maksimiseks väljaantavate ja vastuvõetavate vahetuste ja teiste tähtsajaliste kohustuste talitlus pääkoosoleku poolt ära määratud piirides;
- n) ühijuse nimel kaubamuretsamise lepingute ja tingimiste mahategemine;
- o) usalduse tunnistuse väljaandmine ühijuse teenistusesse määratud isikutele, ka nendele, kes pääkoosoleku poolt nendesse ametitesse määratud on;
- p) seaduslikku aktide tegemine liikumata varanduse omandamise ja äraandmise üle;
- r) ühijuse uute liikmete vastuvõtmine, ja
- s) ühijuse liikmete pääkoosolekutele kogu kutsumine ja üldküsimiste kõigide ühijusesse puutuvate asjade juhatamine ja korraldamine pääkoosoleku poolt ära määratud piirides.

Ühijuse eestseisjuse ligem kord, õigused ja kohused määratakse juhatuskirja läbi ära, mida ühijuse liikmete pääkoosoleku poolt kinnitatakse ja ka muudatakse.

§ 43.

Ühijuse eestseisjus toimetab väljaandmised igaaastase pääkoosoleku poolt kinnitatud eelarve järele. Pääkoosolekul on õigus ära määrata, kui palju ühijuse eestseisjus eelarves määratud väljaminekutest rohkem väljaanda võib neil korradel, kui maksimist võimata on edasi lükata; iga niisuguse ülemääralise väljaande üle peab järgmisele pääkoosolekule aru antama.

§ 44.

Ühijuse eestseisjus kannab selle eest iseäranis hoolt, et ühijuse asjaajamise kapital mitte tarvitamata ei jää; jeda silmas pidades valvavad eestseisjuse liikmed kauplemise järele ja panevad tähele misjuguiste kaupade järele küsitakse ja tarvitavad vabad summad viibimata nõuetavate kaupade ostmise päale, mis

ühijuse ladudes puuduvad; kui kaupade muretsemist, mitmesuguseid olusid tähele pannes, mitte ajakohaseks ja kasulikuks ei või tunnistada, siis peavad vabad summad väärtpaberiteks ümber vahetatama ehk jälle pääkoosoleku äranägemist mööda ühesse kohalisesse laenuasutusesse jookswa arwe pääle kasu kandma pandama.

§ 45.

Ühijuse eestseisus walwab waljusti selle järele, et kauba müümine ühijuse asutusest kõikidele kaubatarwitajatele ilma etteküsimiseta, mahatingimiseta ja ühejuse hinna eest sünnib. Müüdawate kaupade hinnafiri seatakse ühijuse eestseisuse poolt kokku, kirjutatakse eestseisuse liikmete poolt alla ja pannakse ühijuse asutuses nähtawates kohtades ülesse. Kui kirja ülespanek tülikas on, siis tähendatakse hinnad asjade küljes ära.

§ 46.

Kirjawahetus ühijuse asjus toimetatakse ühijuse eestseisuse nimel, esimehe ehk ühe eestseisuse liikme allkirjaga.

§ 47.

Wekslid, usalduse tunnistused, lepingud, ostu-contrahid ja teised aktid, niisama ka summade laenuasutusest wäljanõudmised kirjutatakse kõige vähemalt poolte ühijuse eestseisuse liikmete poolt alla. Rahasummade, saadetuste ja dokumentide posti päält wastuwõtmine võib ühijuse eestseisuse liikme allkirjaga ja ühijuse pitjari pääle wajutamisega sündida.

§ 48.

Ühijuse eestseisus peab koosolekud tarwituste järele, aga ka mitte harwemalt, kui üks kord kuus. Koosoleku päewad, millest ka ühijuse liikmetele teadustatakse, määravad ühijuse eestseisuse liikmed wastastikku kohtuleppimise järele ära. Ühijuse eestseisuse

liikmete koosolekust võivad ka lihtliikmed pääkoosoleku lubaga osa võtta, aga ilma otsustava hääleõigusega. Eestseisuse koosolekute otsused on maksavad, kui nende otsustamisest pooled eestseisuse liikmed osa võtavad.

Eestseisuse koosolekute üle tehtakse protokollid ja kirjutatakse kõikide koosolejate liikmete poolt alla.

§ 49.

Ühise eestseisuse otsused tehakse häälteenamuse järele; häälteenamuse puudusel toodakse otsustamata jäänud küsimus pääkoosolekule otsustamiseks ette, kellele ka kõik need küsimused, mille otsustamist ühise eestseisus ehk ka rewisjoni komisjon ühise liikmete ühisel nõusolemisel tarvilikuks arvavad, ette pannakse, ehk jälle need küsimused, mis ühise põhjuskirja ja pääkoosoleku poolt finnitatud juhatuskirja järele ühise eestseisuse otsustamise alla ei käi.

Tä h e n d u s. Kui eestseisuse liige, kes ühise valituse otsusega rahul ei ole, oma lahkumise arvamise protokollilt võtmist nõuab siis on tema tehtud otsusest vaba.

§ 50.

Ühise eestseisuse liikmed täidavad oma kohuseid üleüldiste seaduste ja selle põhjuskirja määruste järele. Seadusevastalise tegemise, oma võimupiirist ülemineku, tegemise oleku, ühise põhjuskirjast ja pääkoosoleku poolt tehtud määrustest ülesastumise korral langewad ühise liikmed üleüldiste seaduste põhjal vastutuse alla.

Tä h e n d u s. Ühise pääkoosolek võib liikmete häälteenamusega eestseisuse liikmeid enne nende ametiaja lõppu wähetada.

Ühise tegewuse üle aruandmine, kasu jagamine ja kasuosa (dividendi) väljamaksmine.

§ 51.

Ühise tegewuse aasta arwatakse januari kuu esimest päewast kuni teise januari kuu esimese päewani. Ühise äriajamise ja tulude ning kulude tasakaalu üle seab ühise eestseisus iga möödaläinud aasta järele täieliku aruande kogu ja paneb tavalisele aasta pääkoosolekule läbiwaatamiseks ja kiitumiseks ette.

Täheendus. Kaks nädalat enne aasta-pääkoosolekut peawad eestseisuse raamatud kõigi arwetega, dokumentidega ja algupäraliste paberitega ühise liikmetele sellekohase jooni päale awatama.

§ 52.

Aruandes peawad täielikult järgmised pääpunktid seisma:

- a) äriajamise ja tagawara kapitali seis;
- b) üleüldine sissetulek ja väljaminek selle aja sees, mille kohta aruanne ette pannakse; niisama ka tarbeasjade walmistamine, ostmine ja müümine;
- d) ühises teenivate isikute palga ja tegewuse juhatamise muude kulude arwe;
- e) ühise tarwitusel ja tagawaras olevate kaupade arwe;
- g) teiste isikute ühisele ja ühise teistele isikutele wõlgnewate summade arwe;
- h) kasu ja kahju arwe, — ja
- i) puhta kasu arwe ja selle ettemääratud arajamine.

§ 53.

Aruande ja tulude ja kulude tasakaalu läbitatsumiseks walib pääkoosolek ühise liikmete kesktl aasta

waremalt kolme eht enamliikmelise rewisjoni komisjoni, selle liikmed ühijuse eestseisuses, ega muudes ühijuse juhatusesse puutuwates ametites tegewad ei ole. See komisjon on kohustatud mitte hiljem kui üks kuu aega enne eeltulewat aasta-pääkoosolekut kokku tulema ja — pääle möödaläinud aasta aruande, tulude ja kulude tasakaalu, kõikide raamatute, arwete, dokumentide ja algupäraliste paberite, niisama ka ühijuse eestseisuse ja selle jaoskondade asjaajamise läbikatsumise — oma aruande ja tulude ning kulude tasakaalu oma arwamise juurde liisamisega ühijuse pääkoosolekule ette panema, kes siis kõige üle lõpulise otsuse teeb. Sellel komisjonil on õigus, kui ta tarwiliks arwab eht kui pääkoosolek temale jeda kohuseks teeb, kõiki kohalolewaid ühijuse warandusi ülewaadata ja rewideerida, aastast äritegewust, waranduse alalhoidmiseks tehtud kulufid läbi katsuda ja üleüldse kõiki tarwilikta uurimisi ühijuse kasude suuruse selgestegemiseks, niisama ka õigeajalise ja kasulise ühijuse äritegewuse, tehtud kulude ja kõige ühijuse kaubaajamise üle ettewõtta. Ülemal nimetatud nõudmise täitmiseks on ühijuse eestseisus kohustatud rewisjoni komisjonile kõiki abinõusid ja teesid juhatama. Selleksamale komisjonile pannakse esialgselt läbiwaatamiseks tulewa aasta eelarwe ja tegewuse kawa ette, mida komisjon oma arwamise juurdeliisamisega ühijuse pääkoosolekule ette paneb. Sellest lahust antakse komisjonile õigus tarwilise juhatamise korral ühijuse eestseisuse läbi era- korralise pääkoosoleku kokku kutset nõuda (§ 28).

Täheendus. Ühijuse tegewuse rewideerimine võib Riigimaa kubeneri käsul ette wõetud jaada, kui tema ühijuses ettetulnud korratuste ja põhjuskirja rikkumiste üle teateid on saanud.

§ 54.

Aasta aruanne ja tulude ning kulude tasakaal pannakse pääle pääkoosoleku poolt finnitamist kolmes eksemplaris sisemiste asjade ministriumi majanduslise

departamentide ja Viimimaa kubernerile ette; pääle selle mõib neid pääkoosoleku äranägemise järele, ajalehtedes avaldada.

§ 55.

Pärast pääkoosoleku poolt aruande kinnitamisest arvatakse aasta puhtast sissetulekust, se on, summast, pääle kulude ja kahjude maha võtmist, kui seda leidub, mitte vähem kui 5% tagawara kapitaliks ja nii suur summa osamaksjude kasuosadeks (diwidend), et iga osamaksu rubla pääle mitte üle 10% aastast ei tule. Ülejäänud summa jagatakse, pääle walitsuse liikmetele protsendilise tasu andmist, kui pääkoosolek seda otsustanud, sõrdliselt ühise liikmete wahel tarwitatud kauba hinna suuruse järele ära.

Täheendus 1. Pääkoosolekul on õigus osa puhtast kasust ühise liikmetele kasuliste otstarbete pääle määrata (§ 1 tähendus).

Täheendus 2. Pääle tagawara kapitali osamaksjude kapitali juuruseks kaswamist lõpetatakse protsentide arwamine ühise kasude tagawara kapitali hulka pääkoosoleku otsuse järele ära. Tagawara kapitali kogumine peab jälle algama, kui osa temast ärafulutatud on.

Täheendus 3. Kasuosad maksetakse üksnes terwete osamaksjude ja terwete kunde eest.

Täheendus 4. Liikmete kasuosadeks maksetawad mürdkopikad arvatakse tagawara kapitali juurde.

§ 56.

Kasuosade wäljamaksmine jännib kolme kuu jooksul pääle ühise eestseisuse poolt pääkoosolekule ette pandud aruande kinnitamisest.

§ 57.

Kasusa mõib omaniku soowi mööda ühisuse kasasse uute osamaksude kogumiseks jääda. Kasusa mis celminewas § nimetatud tähtajas wäljawöetud ei ole, arwatakse uute osamaksude kogumise summa hulka.

Täheendus. Kui liikme osamaksude kapital pääkoosoleku poolt § 14 põhjal määratud summa suuruseks on kaswanud, ei makseta ühisuse kasasse jäetud ülemääralise kasusa eest protsentide mitte.

Tülide harutamise ühisuse asjus, wastutamine ja ühisuse tegewuse lõpetamine.

§ 58.

Kõik ühisuse asjus ettetulewad tülid ühisuse liikmete, nende ja eestseisuse liikmete wahel, niisama ka tülid ühisuse eestseisuse liikmete ja ühisuse poolt walitud isikute ning erainimeste wahel õiendatakse, kui mõlemad wastased pooled sellega nõus on, kas pääkoosolekul, ehk üleüldise kohtukorra järele.

§ 59.

Ühisuse wastutuse mõim ulatab ühisuse pärast olewate liikuma ja liikumata waranduse ja kapitalide summa suuruseni.

§ 60

Kui arwete läbiwaatamise järele ette arañagemata juhtumiste pärast kulud tuludest suuremad on, siis tasutakse need tagawara kapitalist; tagawara kapitali puudusel wöetakse puuduw summa asjaajamise kapitalis olewatest liikmete osamaksudest. Sellel wiisil iga osamaksu wähenemise korral peawad need liikmed, kellel enam ühtegi terwet osamaksu ei ole, kui

nemad ühijuse liikmeteks soovivad jääda, oma osamaksud määratud suuruseni kõrgendama, pääkoosolekul igakordse äramääratud tähtajani.

§ 61.

Ühijuse kestmise tähtaega ei määrata mitte ära. Kui asjade käigu järele ühijuse kinnipanemine tarvilikuks tunnistatakse, siis lõpetab ta oma tegewuse ühijuse liikmete kahe üheteisele järgnevale eraforraliste pääkoosolekute otjuse järele, kui esimisel koosolekul selgestehtud ühijuse kinnipanemise põhjused enne teist koosolekut kõrwale saadetud ei ole.

Tä h e n d u s. Kui ühijus oma tegewust üts aasta pääle asutamise lubasaamist alanud ei ole, siis arwatakse ühijus lõpetatuks.

§ 62.

Ühijuse tegewuse lõpetamise korral walib ühijuse liikmete pääkoosolek enese kehtelt mitte vähem kui kolm isikut ühijuse tegewuse lõpetamise komisjoni ja määrab ühijuse tegewuse lõpetamiskorra ära. See komisjon wõtab ühijuse waranduse eestseisuse käest vastu. Komisjoni liikmed kutsuwad kutsesedelite ja awalikkude kuulutuste läbi ühijuse wõlauskujad üles, hoolitsewad wõlgade täielise tasumise eest, muundawad ühijuse waranduse rahaks ja alustawad läbirääkimisi ja lepitamisi kolmandate isikutega pääkoosolekul äramääratud põhjustel ja piirides. Summad, mis wõlauskujatele, niisama ka arwatawate nõudmiste täieliseks aratajumiseks lähewad, pandakse komisjoni poolt wõlauskujate tarwis ühesse riigi laenuasutusesse; enne seda aega ei wõi ühijuse liikmete omanduse tagasinõudmist ühijusele järele jäänud waranduse kohaselt täita. Oma tegewuse üle paneb komisjon määratud tähtajaks pääkoosolekule aruande ette, sellest lahut päraft oma tegewuse lõpetamist üleüldise aruande.

§ 63.

Pääle ühijuse tegewuse lõpetamise komisjoni aruande ühijuse liikmete pääkoosoleku poolt kinnitamist (§ 62), antakse liikmetele nende ojamatsjud ühes kasuotsadega ja ostufasjudega, aga kahjusaamise korral nende pääle langewa kahju maha arwamisega (§ 60), tagasi; ühijuse järele jäänud warandus, kui seda on, tarwitatakse pääkoosoleku otsuse järele, mis Liiwimaa kubeneri kinnitamisel jõusse saab, üleülbistafulisteks otstarbeteks. Kui Liiwimaa kuberner ühijuse otsusega nõuus ei ole, antakse see sijemiste asjade ministeriumile lõpulisets otsustamisets fisse.

§ 64.

Ühijuse tegewuse lõpetamise algust annab ühijuse eestseisus, lõppu ja tegewuse korralduse ühes seletustega, aga ühijuse tegewuse lõpetamise komisjon Liiwimaa kubeneri laudu sijemiste asjade ministeriumile teada; pääle selle kuulutakse sellest awalikult ühijuse liikmetele ja kōididele isikutele, kellel ühijusega tegemist on.

§ 65.

Kui Liiwimaa kuberner — pääle seaduse läbi kuberneridele antud õiguse (et. 321 ja 863, т. II св. зак., изд. 1892 г. общ. руб. упр.) üleülbisi koostäimisi ära teelata, kui nendes midagi riigikorra, rahwa rahu ja kombelise elu wastalists asja ette tuleb, — muude põhjuste pärast tarwilikuts arwab ühijust finni panna, siis paneb ta seda sijemiste asjade ministeriumile läbiwaatamisets ette.

Tä h e n d u s. Kui ühijus Liiwimaa kubeneri poolt finni pannakse, siis seijab wiimase wõimuses pääkoosoleku kōttufutsumise aega ja korda ühijuse tegewuse lõpetamise küsimuse otsustamisets ära määrata ehk otsekohe ühijuse liikmete keskest ühijuse tegewuse lõpetamise komisjoni nime-tada.

